

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Okr. zastop na Ptuji.

Iz Slovenskih goric smo prejeli okrožnico, katero razpošilja novi okr. zastop na Ptuji svojim volilcem. Le-ta je sila pomenljiva in vredna, da jo izvedó tudi naši bralci. Glasi se ona tako-le:

V obče se misli, da je okrajni zastop, kateri je bil voljen meseca junija 1887. leta, prevzel že takrat poslovanje.

Ta misel je celo kriva. Lanskega leta dne 28. julija izvoljen načelnik in njegov namestnik bila sta še le dne 13. junija tega leta od presvitlega cesarja potrjena, dne 5. julija t. l. storila sta obljubo pred c. kr. okrajnim glavarjem v Ptuji in komaj dne 11. julija t. l. prevzel je novi odbor poslovanje.

Za vse, kar se je do tega dneva zgodilo ali opustilo, odgovoren je prejšnji odbor, katerega je vodil prejšnji načelnik do 11. januarja 1888 in potem, ko je ta vzel slovo, njegov namestnik do 11. julija 1888. Novemu odboru dohajajo v obilnem številu vsakojake pritožbe, največ gledé nove Varejske ceste in zaradi ceste prek Majšberskega brega.

Novi odbor zgotovil bi rad delo na Varejski cesti kakor najpreje, in drage volje bi se poprijel dela na Majšberskem bregu. Toda stvar je taka: Vsi stroški za novo Varejsko cesto preračunjeni so na 22.500 gold. Dozdaj izdalo se je za razna dela in naprave že nad 13.822 gld., priznati pa se mora, da še niste dve tretjini vsega dela zgotovljeni. Iz tega sledi, da za to cesto preračunjeni znesek ne bode nikakor zadostoval.

Kaki pa so dohodki okrajnega zastopa? Ti so za leto 1888 preračunjeni na 70.172 gld. 37 kr., od teh pa je prejel prejšnji odbor okoli 18.918 gld. in izdal je 18.729 gld., vse drugo je še na dolgu.

Novi odbor našel je dne 11. julija t. l., ko je začel poslovati, v okrajni blagajnici celih 43 gld. 87 kr. gotovega denarja, na drugi strani

pa je moral prevzeti skrb, da plača, kakor najpreje, starih nujnih dolgov za navažanje prodeca, razne poprave po cestah, ob Dravi itd. nad 14.645 gld. Da to ni mogoče, to vidi vsak pameten človek.

Ko je g. Raisp dne 9. junija 1884. leta izročil načelništvu g. Pisku, pustil mu je v kasi ali blagajnici gotovine 6130 gld. 68 kr., da ni prišel v zadrego med letom, ko kmet ne more štibre plačevati, ker nima nikakih dohodkov.

Ko bi tedaj zdajni okrajni zastop bil prisiljen, spolniti vse želje in vstreči vsem zahtevam, katere se mu naznanjajo od raznih strani, moral bi terjati od politične gosposke, da strogo in sproti izterjava štibro z dokladami vred. To bi pa hudo zadelo vse posestnike celega okraja, kateri morajo plačevati štibro. Kajti že meseca septembra lanskega leta bili so zaostali s 23.000 gold. na dolgu, zdaj je ta znesek še dosti večí, ker je letina slaba, ker ni imel nobeden pridelek dozđaj cene in še bode narastel, ker je toča vničila gorice in poljske pridelke ta in onkraj Drave.

Okrajni zastop spravil bi s svojim strogim postopanjem vsled tega vse davkoplačevalce v hudo stisko, polovica zapala bi jih eksekuciji, če bi zdaj terjal, da se zaostale doklade vplačajo. Edino zato, in ker je bil še dozđaj stari odbor na krmilu, ni se začelo delo na Majšberski cesti; kakor hitro se razmere zboljšajo, pride tudi ta cesta na vrsto.

Vsi volilci pa naj bodo prepričani, da bode novi odbor vse storil, kar bode potrebno za okraj, da ni nasprotnik novim in dobrim cestam, samo da se gospodarstvene razmere toliko zboljšajo, da ne bode treba skrbnim in marljivim posestnikom zaradi zaostale štibre prodavati po eksekuciji imetja; kajti več velja dober posestnik v borni koči ob strmeh in ozkem potu, nego berač na široki in gladkej cesti.

Zatorej prosimo potrpljenja in zaupanja vse in vsakega in posestnika tokraj in onkraj Drave.

Načelnik: Dr. Jurtela.

Pričakovali smo, pristavlja naš poročevalc k tej okrožnici, da bode stari odbor v katerem so zapovedovali Pisk, Filafferro, dr. Michelitsch in c. kr. okrajni zdravnik, dr. Kleinsasser, vse storil, kar se bode le dalo, da ima novi odbor, v katerem imajo Slovenci večino, težko stanje, kedar prevzame poslovanje.

To se je nemški gospodi posrečilo. Nihče ne more tajiti, da je gospodarstvo okrajnega zastopa veliko. Resnica pa je tudi, da mora imeti vsak večji gospodar za vse slučaje pripravljeno gotovino v denarjih, da si more pomagati, če ga zadene nesreča. Okrajni odbor ptujski pa naj gospodari s 43 gld. 87 kr., naj plačuje tajnika, cestnarja, delo po cestah, prodec itd., naj skrbi za stare dolgove!

Bil sem navzoč, ko so prišli podjetniki po denar, ker so navozili prodec. pa denarja niso dobili, ker ga ni v blagajnici.

Kaj pa bode v bodoče? Toča pobila je z malo izjemo celi okraj, nekatere dele po dvakrat in trikrat; vzela je gorice, ozimino in druge poljske pridelke.

Okrajni zastop mora shajati z vplačanimi nalogami. Kako pa se bodo te naloge vplačevale letos, če jih je bilo že lani meseca septembra 23.000 gld. na dolgu? Odkod naj dobi kmet in drugi posestnik letos denar, da plača štibro? Kaj naj proda? Po spodnjih Halozah in v Majšberški župniji nimajo ljudje več občem živeti, ker njim je toča vzela vse pridelke, prosjačiti bodo morali za živež, štibra pa se jim bode morala opisati z dokladami vred.

Po vodi bilo je poškodovanih več cest, nekatere večkrat zaporedoma. Te ceste mora okrajni zastop dati popraviti in delo plačati. Odkod vzeti denar? Proračun za tekoče leto ima za te slučaje samo 100 gld., pišem eden sto goldinarjev in vendar se zdaj potrebuje skoro za vsako cesto velikega okraja toliko!

Tudi tu je razvidno, da si je stari okrajni zastop vrlo prizadeval, da spravi naslednika, kolikor mogoče, v zadrego in mu nakoplje vsakojakih sitnob in nepravil. To vse pa iz gole ljubezni ali ka-li do slovenskega kmeta! To si je treba dobro zapomniti!

Družbe sv. Cirila in Metoda redna III. velika skupščina v Ptuj

dně 29. julija 1888.

(Dalje.)

Troški so znašali 6983 gld. 25 kr., torej so dohodki presejali troške za 1655 gld. 9 kr. Za otroške vrtnice ali zabavišča je družba potrosila 2380 gl. 92 kr., ker je bilo treba skrbeti za pripravo potrebnih sob, za notranjo upravo i. t. d. Redni troški so manjši, ker zadevajo le plače za vrtnarice in stanovanje. Drugi znatni trošek so bile podpore občinam za zgradbo novih

ljudskih šol. Dovolile so se občinam na slovensko nemški meji na dolžna pisma, v katerih so se obvezali krajni šolski sveti, da vrnejo družbi posojila, ko bi se na šolah ne poučevalo v slovenskem jeziku. Jedni občini pa se je dalo posojilo 700 gld. pod to, da jih vrne tekom leta, kar je krajni šolski svet obečal.

Družba je izdala svoje knjižice v 6000 iztisih, kar je stalo nad 400 gold. Mnoge podružnice, zlasti na Koroškem, so prosile, da bi jim družba poslala različnih knjig, posebno za mladino. Družba je tem prošnjam ustrezala in za 468 gld. 50 kr. molitvenih, poučnih in zabavnih knjig razposlala. Tudi za študentske kuhinje je odbor dovolil nekaj podpor, slovenski dekliški šoli v Celji pa je podaril znesek 300 gld.

Koncem 1887. leta je bilo v blagajnici 7273 gld. 79 kr., ki so bili večinoma vloženi pri raznih slovenskih posojilnicah, ostanek pa v poštini hranilnici.

Naj še dodam, da je v tekočem letu do konca julija bilo dohodkov 4407 gld. 77 kr., kar kaže, da se slovenski narod zanima za družbo, katere blagi namen je, podpirati slovensko šolstvo na katoliški podlagi ob slovenskih mejah. Ker so troški znašali le 804 gld., razpolaga družba z zneskom 10.877 gld. 56 kr. Od svojega pričetka do zdaj je nabrala družba 19.557 gld. 72 kr., izdala pa 9680 gld. 16 kr.

Sklepno daje blagajnik še nekatera pojasnila, priporočajoč častitim podružničnim blagajnikom isto požrtvovalnost, s katero so se odlikovali v pretekli dobi.

6. Po vspredu pride nadzorništveno poročilo. Iz tiskanega računa, kateri je bil razdeljen med č. skupščinarje, se razvidi, da sta dva gg. nadzornika pregledala društvene knjige blagajnične ter našla vse v redu.

Račun o dohodkih in troških družbe „sv. Cirila in Metoda“ za čas od 1. januarija do 31. decembra 1887. Dohodki: V blagajnici 1. januarija 1887 5620 gld. 70 kr.; doneski podružnice 7224 gld. 6 kr.; doneski pokroviteljev 416 gld.; volila 258 gld. 50 kr.; darila 640 fl. 7 kr.; obresti 97 gld. 71 kr.; skupaj 14.257 fl. 4 kr.; po odbitih troških v znesku 6983 gld. 25 kr. ostane v blagajnici 7273 fl. 79 kr. *) in dolžno pismo šolske občine v znesku 700 gld. Torej vkup 7973 gld. 79 kr. Troški: Tiskovine, natis knjižic: „Družba sv. Cirila in Metoda“ in „Vestnika“ v 600 iztisih 300 gld. 61 kr.; broširanje knjižic, razpošiljatev, spisovanje, koleki, pristobijne 158 fl. 88 kr.; otroška zabavišča 2380 fl. 92 kr.; dekliški šoli 300 fl.; podpore občinam za zgradbo ljudskih šol 2400 fl.; posojilo za zgradbo ljudske šole 700 fl.; razue poučne, zabavne in molitvene knjige podarjene podružnicam 468 fl. 50 kr.; podpore podružni-

*) Naloženo pri raznih posojilnicah slovenskih.

cam 60 fl. 80 kr.; študentovske kuhinje 137 fl. 10 kr.; poštne 76 fl. 44 kr.; skupaj 6983 fl. 25 kr.

S prvomestnikovimi pojasnili se skupščina zadovolji ter soglasno vzame na znanje to poročilo. (Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Trtna uš in Slov. gorice.

Trtna uš, katero so zasledili pred dvema mesecema v Drankovcih, Št. Jakobske župnije, začne se strahovito širiti in brez dvombe bodo prelepe slovenske gorice „žalostne gorice“ postale.

Nad 13 oralov Drankovskih goric je tako po trtni uši okuženih, da nad polovico omejenega prostora se ne pozna več, so-li bile kedaj tukaj gorice ali ne.

Pred kratkim pa je zasledil učitelj in strokovnjak za trtno uš g. Ivan Klenovšek to nesrečno vničevalko tudi na Hlapji v sredini najboljših goric, kar jih ta kos krasne slov. zemlje pokazati zamore, pa gorjé — ne samo na enem mestu, ampak okuženih vinogradov je že mnogo.

Ker se natančna preiskava vinogradov Št. Jakobske župnije še le začne, ni še natanko določeno, v kolikih vinogradih da se je trtna uš že udomačila, pa toliko je gotovo, da višje kot 30 oralov je okuženih in bode čez nekaj let tudi celo uničenih.

Da so trtno uš, kakor tudi drugod iz ptujih krajev k nam po trtah zaplodili, to je dokazano in tako je tudi dognano, da je trtna uš na Hlapji imela svoj prvotni sedež na eno uro oddaljenem Drankovci.

Ljudstvo tega kraja, katero od začetka ni verjelo, kako strahovita da je ta mala živalica, začne se dramiti, ker vidi žalostni dokaz na Drankovcih in Hlapji in ljudje se povprašujejo, kaj pa bode? (Konec prih.)

Sejmovi. Dne 1. septembra v Arnočah, v Št. Ilju v slov. gor., na Planini in v Poličanah. Dne 2. sept. v Št. Ilju. Dne 3. septembra v Trnovicah in v Račah. Dne 4. sept. v Kamnici, pri sv. Lovrenci v Prižini, v Rušah, v Zrečah, pri sv. Rozaliji, na Tinskem. Dne 6. septembra v Radgoni in pri sv. Vidu pri Ptujih.

Dopisi.

Iz Jarenine. (Svečanost.) Tako lepe procesije še naša fara ni videla, kakor na praznik Marije Snežne, ko je 462 ovenčanih, belih deklet sprevajalo podobo Lurške Matere božje v farno cerkev. Veleč. g. dekan so imeli skrb ter so naročili celo v Parizu prav mило podobo Neomadeževane, pa jej tudi v kapeli sv. Blaža

nalašč priredili skalo, na kateri bode odslej stala in z radodarnimi Jareninskimi farani, ki so kaj radi stroške nosili, govorila in oni ž njo. Prava svečanost pa se je vršila še le na Veliko gospojnico. Mil. g. kanonik dr. Križanič so blagovolili priti iz Maribora ter so nam blagoslovili novo podobo. Dolga procesija požnih župljanov jih je sprevajala v cerkev, kjer so veleč. gospod najpred blagoslovili podobo in potem so tudi stopili na pridiznico in nam povedali, zakaj je Lurška Marija k nam prišla. Prišla je, so rekli, vas buditi k pokori in vas svariti, da stopite na skalo, kjer tudi ona stoji, da vas valovi zapeljivega sveta ne potopijo. Rekli so tudi, da je v Lurdu začel čudni potok izvirati, in ta potok Marijinih milosti je pritekel že do slovenskih krajev, in je pritekel zdaj tudi sem v prijazno Jareninsko dolino, da bodo ljubi Jareninski farmani zjemali iz njega. Dobri vaš dekan in duhovni pastir, tako so sklenili č. g. kanonik, želijo, naj bi Lurška Marija v fari vzbudila družbo mladeničev in družbo deklet, in jim potem tudi mogočna varuhinja bila. Dolgo let naša mladina ne bo pozabila veselja tega dne in farani bomo zmiraj hvaležni dušnemu pastirju za prelepo svečanost.

Iz Gotovelj. (Nevednost.) Gotovlje je precej velika vas, oziroma občina blizu vrlo narodnega trga Žalec v Savinjski dolini. Pred več leti se ni tukaj za narodnost nobeden zmenil, a zdaj se je začelo že neko gibanje. Mnogo zavednih mož in mladeničev, kar jim naj bo v posebno čast, je pristopilo k Žalski podružnici sv. Cirila in Metoda. Gotovlje je pa tudi, kakor že zgoraj rečeno, občina; ker pa lastne šole iz uzrokov nima, je v Žalec, ki je samo četrť ure oddaljen, všolana. Nedavno pa se je vrli Žalski trg, kar je bilo v vaši štv. 30 objavljeno, za slov. šolo potegniti. In pri tej priliki je slavni Žalski obč. odbor ponudil Gotoveljskemu obč. odboru enako storiti, namreč: vlogo za slov. šolo podpisati. Zdaj pa je imel Gotoveljski obč. odbor sejo, pri njej pa se je, žali Bog, pokazala njih nevednost. Sklenili so v svoji modrosti nepodpisano vlogo nazaj poslati in sužnji edino zveličavne nemščine ostati. Kar so ti možje modrovali pri tem, to se mi ne zdi pristojno, tukaj navajati, vprašam Vas, ali vas ne polije rdečica slišati, kako sami slovensko mamico spodrivate ter nemško mačuhno na nje mesto stavite? Vzemite si v zgled vrle Pireščane, ki so kakor Vi poprej v temi nemčurstva tavalili, a zdaj so prišli do luči matere „Slave“. Ti imajo že svojo podružnico sv. Cirila in Metoda, pri občini slovensko uradujejo ter se vrlo za slov. šolo potezajo, tega pa vsega še pri nas zelo, zelo pogrešamo. Ne zamerite pa moje kritiko, ker va-njo me sili domovja ljubezen, nagovarjanje mojih sodomoljubov in

upanje, da se napake vendar-le kedaj odpravijo in v to pomozi Bog! Zavednim možem in mladenčem pa kličem: slava! (?)

Iz Celovca. (Krepka izjava.) Liberalni listi in celo uradni list (!) se hvalijo z najetimi in v tiskanih polah doposlanimi zaupnicami, katere pošiljajo nemškutarske občine deželnemu šolskemu совету. Da so take nemškutarske občine med koroškimi Slovenci v manjšini, pokazala je zadnja volitev v Velikovci; vendar pa hočejo govoriti v imenu vseh koroških Slovencev, kakor se je od nekdanj godilo, da se je Dunajski vladi metal pesek v oči! V Velikovci zbrani slovenski volilni možje pa so sklenili, tej prevari enkrat za vselej konec storiti. Njih 69 (devet odšlo jih je že prej domu) podpisalo je sledečo prošnjo na c. kr. dež. šol. совет: „Preslavni c. k. deželni šolski совет! Občinski in krajni šolski zastopi nekaterih koroških sosesk so nasproti presl. c. k. dež. šol. совету napravili ugovor zoper državna poslance Kluna in dr. Gregorca, ki sta zagovarjala pravice koroških Slovencev zastran šol, in so objavili zaupnico c. k. dež. šol. совету za njegovo dosedanje postopanje in uredbe v slovenskih šolah. Gledé tega, da omenjeni občinski in šolski zastopi ne morejo govoriti v imenu vseh koroških Slovencev, in gledé tega, da se njih nazori večinoma ne strinjajo z našimi željami, usojamo si podpisani volilni možje Velikovškega okraja zgoraj omenjeni zaupnici ugovarjati in ob enem prositi: Vis. c. kr. dež. šol. совет naj nam uravna šole po naših željah in potrebah, in naj skrbi, da se bode naša mladina podučevala v slovenskem, maternem jeziku.

V Velikovci, 14. avgusta 1888.

(Sledi 69 podpisov volilnih mož.)“

Teh 69 mož predstavlja nam mišljenje večine prebivalstva v Velikovškem okraju, zakaj ko bi ne imeli zaupanja svojih občin, ne bi bili izvoljeni za volilne možje. Njim nasproti je stalo le 33 mož družega mišljenja, toraj še ne tretjina vseh volilnih mož celega okraja. Kaj potem štejejo izjave nekaterih občin, ki so slučajno v nemško-liberalnih rokah? Radovedni smo, ali bo Celovška gospôda tudi proti tako važnej izjavi oči in ušesa zatisnila? „Mir“.

Iz Gornjega grada. (40-letnica.) V proslavo štiridesetletnice vladanja našega presvitlega cesarja Franca Josipa I. se je minolo nedeljo (5. avgusta) obhajala v našem trgu zares lepa in velikanska slovesnost. V napominjani spomin se je po dokončani slovesni Božji službi, katere se je vdeležilo tudi občinsko zastopništvo in tukajšnji c. k. uradniki, pod milim nebom vršilo blagoslovljenje novih brizgalnic, nove hiše in stolpa in tudi nove krasne zastave tukajšnje prostovoljne požarne brambe. Prišle so k tej slavnosti tudi sosednje požarne brambe

iz Ljubnega, Rečice, Vranskega in iz Kamnika, in sošlo se je tudi mnogo ljudstva, katero se je radovalo in razveseljevalo v najlepšem redu, spodobno in pošteno. Ni me volja, nadrobno popisovati te slavnosti, le toliko naj bo povedano, da se je vse natančno godilo po izdanem vsporadu, in da bo taista vsakemu vdeležencu ostala v veselem in trajnem spominu. To je pri tem najboljše. Okrajni zastop Gornjegraški je tudi v svoji glavni seji 30. julija t. l. sklenil in določil, da naj se v zgoraj naveden namen razdeli med uboge 200 goldinarjev, in da ova razdelitev se ima zgoditi v vsaki občini na rojstni dan Njih c. kr. apostolskega Veličanstva našega presv. cesarja po dokončanem cerkvenem pravilu, pri katerem bomo vsi skupaj prav srčno in pobožno Boga prosili, da naj osreči, živi in ohrani našega ljubljenelega in milosrčnega vladarja še mnoga, mnoga leta!

Od sv. Križa pri Slatini. (Slavnostno petje) Vojaška godba priredila je mil. knezškofu na predvečer Njih zlate sv. meše slovesno večernico, nam poročate iz Maribora. Z godbo ne, pač pa s petjem napravili smo tudi tukaj večernico. Glasovi, ki so v nedeljo prej novomešniku v Rogatcu k novi mši, peli so tukaj iz veselega hribčeka zlatomešniku k zlati sv. meši. Z ubranimi glasovi lepo donečih zvonov vrstile so se lepe pesmi, krasno doneče iz jasnih, res za petje vstvarjenih grl in navdihnjene s čuti milemu vladiki z ljubeznijo vdanih src. Umetni ogenj pa in strel naznanjal je še enkrat vernemu ljudstvu, kar mu je bilo že ožnanjeno v nedeljo: jutre, 2. avg. bodo obhajali naš mil. škof in knez svojo zlato sv. mešo. Kaj želi ljudstvo svojemu prevzvišenemu višjemu pastirju, kakošnjih čutov mu bije srce ob tej veseli slavnosti, izrazil nam je sivolasi, verni mož, pod kojega lipico smo bili zbrani. In ko je, končajoč zdravličico, nas spodbujal svojemu dobremu pastirju in skrbnemu duhovnemu očetu ostati pokorne ovčice in zvesti sinovi, mislim, da ni bila kriva prisega: „Naj čuje zemlja in nebo, da srce zvesto, kakor zdaj, ostalo bo na vekomaj!“

Iz Ljutomera. (Dirka.) Naše dirkalsko društvo bode, kakor se je dosedaj vsako leto zgodilo, tudi t. l. dne 8. septembra ob 2. uri popoldne imelo dirko na Cvenskem pašniku, in sicer za konje domačega plemena pod znanimi pogoji. I. oddelek: Vožnja s prvenci, dvakrat tir okrog = 2 km., vloga 1 fl., enovprežno, za kobile in žrebce od 3—5 let stare. Darila: 1. 10 gld., 2. 8 gld., 3. 6 gld., 4. 5 gld.; ta vožnja je za konje, ki še ni so bili na dirki. — II. oddelek: Vožnja s konji za pleme, dvakrat tir okrog = 2 km., vloga 1 gld., enovprežno, za kobile in žrebce od 3—8 let stare. Darila: 1. 12 gld., 2. 10 gld., 3. 8 gld., 4. 6 gld. — III. oddelek: Dvojevprežna vzorna vožnja za konje

domačega plemena, trikrat tir okrog = 3 km., vloga 2 gld.; jedno društveno in jedno zasebno darilo. Rod in pleme je pri vsakem konji izkazati. Naglasi naj se vsaki vdeleževalec dirke pri g. Mat. Zemljiči v Ljutomeru; tam se tudi v plačujejo vloge.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Nič ne bode brez vsega, da je prišla ruska carica v Gmunden na Gornje-Avstrijskem. Ona je sicer prišla, da obiše svojo sestro, princesinjo Walesko ali pravi se za gotovo, da jo obiše naš svitli cesar v onem mestu. — V Hebu na Českem sta se sešla naš minister zunanjih zadev, grof Kalnoky in italijanski minister Crispi. Slednji je bil na poti s Friedrichsrue, kjer biva knez Bismarck. Vse kaže, da še ostane naprej zveza Avstrije, Nemčije in Italije. — Štaj. deželni zbor že zboruje sem od ponedeljka. Letos pride brž ko ne vendar-le neka postava v življenje, ki brani nemaničem oženjevanje. Tudi sklne dež. zbor nekaj zoper potepuhe, toda mi slutimo, da jih prime le vse premalo. — Slov. Korošci dobijo sopet novo podružnico sv. Cirila in Metoda, sedaj pri sv. Janži v Rožni dolini. Nje prvi zbor bode v nedeljo, dne 16. septembra. — Občina Črna je sedaj v strahu nemških liberalcev. Čudno, da se pusté domači ljudje zagnati v kozji rog — tujim strahonjam! — Trgovinska zbornica v Ljubljani je izvolila v dež. zbor svojega predsednika, J. Kušarja. — Kdo da postane dež. glavar, ni znano, najbolj pa gre glas, da g. dr. Poklukar. — Prisilno delalnic so v Ljubljani razširili in bode poslej v njej prostora za 400 oseb. — Slov. volilci so v Kerkem na Primorji izrekli poslancu dr. vit. Tonkliju svoje popolno zaupanje. — C. kr. izobrazovališče za učiteljice je v Gorici že pretesno, ter vzprejme letos 24 deklet v prvi razred, v druge pa nič več novih. — Laško šolsko društvo „Pro patria“ je na Primorji jako nevarno slov. otrokom in žal, da se razširjuje najbolj po slov. tleh. Te dni odpre pa sopet nov otroški vrt v Greti, čisto slov. občini. — V Pulji odpre se nova c. kr. višja gimnazija, učni jezik na njej bode pa nemški. — Hrvaški minister grof Bedekovič je bil te dni na Dunaji in se pravi, da postane on hrv. ban, sedanji, Khuen-Hedervary vrne pa se v Budo. Ako bode resnica, poréče mu vesel vsak Hrvat: Srietan put! — Ogerski naučni minister, Avgust Trefort, je umrl. Mož ni bil Madjar, ali delal je vse-skozi za madjarstvo in je po vrhu še tudi rad segel v pravice kat. cerkve.

Vunanje države. Sv. Oče vzprejmó nemškega cesarja, če tudi ta obiše poprej italijanskega kralja v Rimu. Nemški cesar je luteranec in zato je le-ta izjema pri njem mo-

goča. — Italijanski kralj, Humbert, obiše k malu Romanjo, deželo, ki ne mara veliko za kralja. Minister Crispi misli, da bode potlej bolje. Na oko bode more biti, sicer pa ljubezen ni za tako lahko ceno. — Italijanskih delalcev so na Francoskem siti, češ, da jemlje to ljudstvo domačim ljudem kruh. V nekaterih krajih so bili že tudi pretepi vsled tega. — Sedanje francosko ministerstvo se dela, kakor da mu general Boulanger ni na poti a tega mu ne verjame nihče. — V Belgiji nabira kard. Lavigerie denarja za to, da se odpravi v Afriki, kjer še je sužništvo, to, če ne drugače, z vojaško silo. — V Prusiji so blizu volitve v dež. zbor in je pri tem čudno, da so vladni možje, t. j. uradniki prvi, ki se ponujajo volilcem za poslanca. To se ne godi zoper voljo Bismarcka. — Pri Berolinu bodo velike vojaške vaje in pojde tje naš feldmaršal, nadvojvoda Albreht. — V Ilinskajah pri Moskvi biva sedaj ruski car in kakor je podoba, zbere se ondi vsa mnogobrojna carska rodbina. — V Bolgariji se godi dobro roparjem. Najbolj preže na bogate trgovce; če jih vjamejo, šteti mora pa vlada večjo odkupnino za nje in ljudstvo daje jim živež, da ga pusté na miru. Čemu so neki tam vojaki! — Pravda srbskega kralja in kraljice še teče, to se pravi: njijin zakon ne gre, da se razdré, vsaj tako naglo ne, kakor to želi kralj. — Ehdem-paša, poprej veliki vezir v Carjem gradu se je odpeljal v Dardanele, da pozdravi vojvodo Edinburškega; le-ta je višji poveljnik angleške mornarice in se mudi na onem morji zavoljo poduka ali ka-li? — Italiji ne gre nič po volji v daljni Masavi. Egiptska vlada ji ugovarja odločno zoper to, da si svoji ona Masavo in Zulo. In tudi doma, v Italiji, se sliši marsikaka „gorka“ zoper to misel. — Braziljanski kralj, Dom Pedro, vrnil se je srečno domov ter ga je ljudstvo vzprejelo z velicim navdušenjem. Sužnja sedaj ni več na braziljanskih tleh. To je kralju največje veselje.

Za poduk in kratek čas.

Zlatomešnik sv. oče Leon XIII. in slov. rimski romarji.

(Dalje.)

Razume se, da smo v Rimu tudi svojo pobožnost opravili. V cerkvi sv. Petra je nad vsako spovednico zapisano, katerega jezika več spovednik da v nji spoveduje. Čudil sem se, zakaj da iz vsake spovednice dolga šiba visi, kakor postavimo pri nas bičnjak iz kože. To sem precej izvedel. Ko se namreč po opravljeni spovedi prikažem pred spovednico, da dobim spovedni list, mi duhovnik tisto šibo položi na ramo. Bila jo nekaj pri starih Rimljanih navada, da je gospodar, če je sužnju

podaril prostost, še enkrat mahnil po hrbtu, preden ga je odpustil. Tej navadi je dala sv. cerkev krščanski pomen in zato duhovnik tistega, katerega je rešil sužnosti greha in hududiča, še prej enkrat s šibo mahne.

Preden še pa iz večnega mesta odrinemo, bo treba, da se od sv. Petra in od sv. očeta spodobno poslovimo.

Avstrijski romarji smo bili 16. aprila od sv. očeta zaslišani. Ker se je baje dve tisoč Lahov nam prismojilo, ki so si pridobili vstopnih listkov k naši avdijenci, je bila večina avstrijskih romarjev v dvorani v hudi gnječi, in niso dosti ne videli ne slišali. Meni je pa bila sreča zopet mila; tako blizo sv. očeta sem bil, da bi mi lahko roko podali, če bi jo bili malo iztegnili. Romarji, kateri so prinesli darove, so jih tukaj osebno darovali sv. očetu, in so njim tudi nogo poljubovali, a prijazni starček so vsakemu še tudi roko podali, da jo poljubi, in nekega mladega gospoda so tudi po lici pobožali in popekali.

Načelnik romarskega odbora prebere pred papežem naše pismo vdanosti in ljubezni do apostolske stolice in do sv. očeta. Na to se sv. oče vzdignejo, večkrat proti nebesom pogledajo, in živahno kakor mladenič nas tako-le nagovorijo:

„Tolika udanost in spoštljivost, toliko vzajemnost sočutja, takšno zagotavljanje pokornosti, kakor se glasi iz vaših blagih besed, preljubi sinovi, nam do srca sega in nas jako tolaži. Mi smo tistega časa že, ko je katoliški svet našo zlato sv. mešo obhajal, mnogo naših avstrijskih sinov videli, in smo že tudi takrat s posebnim veseljem darove, poklon in častitke sprejeli ter smo, kakor ste zdaj opomnili, izrekli željo, naj bi se avstrijski sinovi za blagor cerkve, papeža in sv. apostolske stolice bolj in bolj zanimali. Danes nam svedoči vaše obilno število, vaše tople besede, vaš naklon, da vam nismo zastoj na zvesta srca govorili

Vi ste naštevili dobrote, katere so katoliški vladarji in narodi avstrijski vsak čas od sv. stola dobivali, a tudi nas veseli, da zameremo zvestobo in udanost, katero ste vi sto in stokrat rimskim papežem skazali, pohvaliti, in mi nič bolj ne želimo, kakor da se vi starih izgledov držite.

Celo prav je, da vi v svojih srcih vdanost do papeža in ljubezen do svojega vladarja nosite: to tudi cerkev terja od vas, ki svojim otrokom nalaga sveto dolžnost, da vladarje spoštujejo, in jim ob enen veleva, naj so kot iskreni katoličani tudi najboljši državljani in najzvesteji podložniki.

Sv. cerkvi, katerej je zmiraj na skrbi blagor in pravi napredek države, je zlasti na srečo mladina, katero vsak čas z materinsko ljubeznijo objemlje. Zato pa tudi vladarjem priporoča, da po modrih postavah mladeži skrbi

za pravi krščanski pouk ter jim čisto krščansko odgojo zagotovi.

Vi živo obžalujete naše nezgode in neznosni položaj, v katerega so namestnika Jezusa Kristusa, poglavarja in najvišjega pastirja celega katoliškega sveta spravili, a mi nasproti se veselimo tolike ljubezni med očetom in otroci in jako hvalimo vaš sklep, da za nas terjate tisto neodvisnost, katero naša najvišja oblast že sama ob sebi tirja, in tisto prostost, ki nam je potrebna, da zamoremo svojo apostolsko službo opravljati. To ne bo nobenemu narodu na kvar, ampak bode vsakemu posebej in vsem skupaj na hasen. V časih tolikega razdora in družbinskega razpora človek spoznava in ceni, kakor vi to storite, tem več to preveliko dobroto, katero je Bog narodom s tem skazal, da je toto svetilo resnice med nje postavil. Naša vesoljna oblast, ki jo imamo od Boga, je po svoji moči, ki ljudi spravlja in blagoslavlja, večja, kakor katerasibodi človeška oblast, ki bi jo rada spodrinila.

Ohranite tedaj, preljubi sinovi, mišljenje svoje in svoje sklepe, katere ste nam zdaj naznanili, in skrbite za to, da bodo vsi vaši državljani tako mislili in delovali. Povejte jim, kako jih naše sree očetovsko ljubi in kako želimo, naj svojo vero srčno spoznavajo in po njej živijo in tako svojo srečo najdejo.

Koncem se preljubi sinovi, ne moremo ločiti od vas, da bi vam ne podelili tolažbe apostolskega blagoslova, katerega v prvi vrsti podelimo Nj. veličanstvu, vašemu cesarju in njegovi presvitli hiši, potem vsem škofom in duhovstvu, vam vsem, ki ste navzoči, kakor tudi vašim rodbinam in vsem našim ljubljanim sinovom v Avstriji iz celega srca.“

Po avdijenci se takoj podam v cerkev sv. Petra, da še pomolim na njegovem grobu ter ga prosim, da mi kedaj gotovo odpre nebeška vrata, ker brez nebes bi pač ne mogel biti. Še enkrat poljubim sv. tla, in ko zapustim svetišče, moji koraki niso prav nič zdali, ampak hodil sem kakor tisti, ki se mu zdi, da je nekaj zgubil.

Večerni vlak je z menoj že letel proti domu. Bili smo štirje, da nam je bilo širje!

(Konec prih.)

Smešnica 35. „Zrel ptiček“ je stal pred sodnijo ter mu je naznanil sodnik na zadnje, da pride na dve leti v luknjo. „Prav“, zaupije nek poslušalec, „to si je v redu zaslužil, druga pa še svoje žive dni — ničesar.“

Razne stvari.

(Cesarski dar.) Za šolo v Pliberku in v Št. Janži pri Dravberku je svitli cesar dal po 250 goldinarjev.

(„Slov. društvo.“) Na volilnem shodu, ki ga je „slov. društvo“ zadnje nedeljo priredilo v Št. Lenartu v slov. goricah, je bilo dobrih 200 volilcev ter so z velikim zanimanjem poslušali poročilo svojega dež. poslanca, g. dr. Radaja o štaj. dež. zboru in g. dr. Gregorčca o drž. zboru. Več pa o tem zanimivem shodu v prihodnjem listu!

(Posestniki v Slovenskih goricah) so pri sv. Lenartu svojemu državnemu poslancu tožili, kako jih nemilo zadeva novi davek na žganje in treba bode tu v resnici skrbeti za polajšbe kmetskim žganjarjem ter je menda drugod tudi tako.

(Slov. pevsko društvo) Vspored slavnosti in občnega zbora tega društva v Krškem je ta-le: 1. Ob 6. in 8. uri zjutraj sprejem gostov iz Zidanega mosta in Novega mesta. 2. Ob 9. uri slavnostna sv. maša v vikarijatski cerkvi s petjem. 3. Ob $\frac{3}{4}$ na 10 sprejem gostov iz Hrvatskega. 4. Ob 10. uri otvorjenje stalne učilske razstave. 5. Ob 11. uri skupna pevska vaja. 6. Ob 12. uri veliki občni zbor „Slov. pevskega društva“. 7. Ob 1. uri popoldan banket na vrtu g. Gregoriča.

(Vspored velikega pevskega zbora.) Pri njem sodeluje polnoštevilna godba c. kr. 17. peš-polka fem. baron plem. Kuhn pod vodstvom kapelnika g. Nemrave ter bode na prostoru pred meščansko šolo v Krškem točno ob 4. uri popoldan: 1. Godba. 2. Slavnostni govor. 3. Cesarska pesem s spremljevanjem orkestra. 4. A. Foerster: Pobratimija, moški zbor. 5. Dr. Gust. Ipavec: a) Pozdrav, b) Lahko noč, mešana zbor. 6. Dr. Benj. Ipavec: Na Preširnem domu, moški zbor s spremljevanjem orkestra. 7. A. Nedved: Nazaj v planinski raj, mešani zbor. 8. Dr. Gust. Ipavec: Popotna pesem, moški zbor. 9. A. Foerster: Venec Vodnikovih in na njega zloženih pesni, veliki mešani zbor s čveterospevi, s samospevi za bariton in bas in spremljevanjem orkestra. Med posameznimi točkami svira c. kr. vojaška godba. Po koncertu bode prosta zabava na vrtu gosp. Gregoriča s petjem, godbo, plesom in umetnim ognjem. Ob 8. uri bakljada pred c. kr. okrajno glavarstvo. Vstopnina za osebo 60 kr., za kmete in dijake 20 kr. Pevci, sodelujoči pri pevskih zborih, so vstopnine prosti.

(Razstava v Celji.) Pri razstavi v Celji razdeli se lepo število daril. Pripravlja se za to od države: 15 srebrnih in 15 mednih svetinj; od c. kr. kmetijske družbe: 18 srebrnih in 22 mednih in od odbora v Celji 25 srebrnih in 30 mednih. Za živinorejce še bode pa tudi v denarji za kakih 1000 glđ. drž. in dež. daril.

(Šolska razstava.) „Pedagogičsko društvo“ v Krškem bode slavilo štiridesetletnico vladanja Njih Veličanstva našega presvetlega

cesarja Franca Josipa I. s tem, da slovesno otvori v prostorih Krške šole svojo „stalno učilsko razstavo“ dne 2. septembra t. l. ob 10. uri dopoldne ob priliki, ko bode obhajalo isto slavnost „Slovensko pevsko društvo“ v zvezi s Krškim slavnostnim odborom. Kdor ima še kaj predmetov za razstavo, dpošlje naj jih nemudoma odboru. Odbor.

(Za dijaško kuhinjo v Mariboru) so darovali: Mil. g. prelat Kosar 2 fl., zabavni večer pri sv. Lenartu 27. jul. 13 fl., č. g. kapl. Anton Šijanec 2 fl., slavni Lenarčani o priložnosti svečanosti v čast presvitl. cesarja 18. avg. priredjene 11 fl. 50 kr., vlč. g. Fr. Slanič, žup. pri sv. Bolfanku pri Viši 5 fl. Bog plati! — Dijaška kuhinja prosi blage dobrotnike, naj se nje spomnijo z milimi darovi, da bo vrnivšim se ubogim vrlim dijakom zamogla spet kaj skuhati. Al. Meško, denarničar.

(Za slov. šolo) so se potegnile nadalje še občine trg Pilštanj, Zdole in Drenskobrebo v Kozjanskem okraju, ter so dotične vloge odposlale vže na deželni šolski svet, oziroma naučno ministerstvo. Tako je prav, to je pametno, in vse priznanje in čast tem vrlim narodnim občinam!

(Rana smrt.) V Središči je umrl pri svojih starih gosp. Fr. Senjkovič. Učil se je pravdoslovje v Gradci a nemila smrt mu je prerano pretrgala nit življenja. Naj počiva v miru!

(Čuden varuh.) V Št. Rupertu pri Celovci je drzen tat hotel vzeti denar iz tružice v cerkvi. Ko jo pa odpre, otiplje v njej veliko krastavico. Nje se tako prestraši, da vse vrže na tla ter jo ves bled popiha iz cerkve.

(Požar.) Pri požaru v Podovi v noči 22. avgusta je pogorelo 7 posestnikov, med njimi so štirje že letos drugokrat pogoreli. Unelo se je pri zadnjem delu gospodarskega poslopja Marjete Klasinc in je torej vidno ognja kriva zlobna roka. Gasit so prihitele požarne brambe iz Rač, Frama in Št. Janža. Tudi iz Maribora je hitela, toda prišla je le do Hoč, potem pa se je obrnila, češ, da ji je predaleč do pogorišča.

(Posojilnica v Mariboru) je imela meseca avgusta 1888: dohodkov 43.067 fl. 80 kr., stroškov 38.121 fl. 74 kr., toraj skupaj denarnega prometa 81.189 fl. 54 kr.

(Podobe.) Pri g. J. Lechnerji, knjigarji na Dunaji, dobé se lične podobe svitlega cesarja, cesarjeviča in cesaričinje, vsaka po 20 kr. brez pošte, s pošto pa 25 kr. Pri istem dobé se enake, samo veliko večje podobe po 1 gold.

(Duh. spremembe.) Novomašnik č. g. J. Kitak pride za kaplana k sv. Martinu pri Slov. Gradci. Kn. šk. duh. svetovalci pa so postali č. g. Mat. Arzenšek, župnik v Grižah, č. g. Jos. Žehel, župnik v Mozirji in č. g. P. Viktor Jerančič, guardijan v Nazarjah.

Loterijne številke:

V Trstu 25. avgusta 1888: 60, 52, 10, 53, 82
V Lincu „ „ 54, 1, 52, 28, 66

Učenec se takoj sprejme v štacuni z mešanim blagom pri g. F. Jegliču v Račjem (Kranichsfeld.) 1-2

Plemenski biki.

Biki, 12 do 18 mesecev stari, enobarvne deželne ali murico-dolske plohe kupi podpisani okr. odbor.

Okr. odbor v Laškem, dne 23. avgusta 1888. 1-2 Načelnik: **Amon.**

400 gld. gotovine

je treba in se lahko kupi za mesarijo in krmo primerno, arondirano iz lepih travnikov, njiv in sadovnjaka obstoječe posestvo, ki meri pet oralov. Na posestvu je velik zidan hram blizu cerkve, 10 minut od železniške postaje. 1/4 ure od mesta na slovenskem Štajarji. Pogoji dobri.

Pisma naj se pošiljajo na administracijo „Slov. Gospodarja“ z naslovom: „Dobra kupčija“. 1-2

Oznaniło.

Podpisan proda ali da v najem hram, kovačijo in nekoliko posestva. Pogoji se izvedo pri predstojništvu na Remšniku v Marenberškem okraji.

Ferdinand Javornik,

2-3 kovač.

Gospodu **G. Piccoli-ju**, lekarju „pri Angelu“ v Ljubljani.

Sprejmite izraz moje najskrenejše zahvale za **esenco**, katera me je rešila bolezn, koja me je spravila skoraj na kraj groba. Strašne bolečine sem trpel v želodcu brez vsakega upa na olajšitev. Vedno hujšej bolezn pridruži se še zlatenica. Ali jaz in mnogo mojih tovarišev dobilo je zopet popolno zdravje, in to le po Vašej nedosegljivej „Piccolijevej esenci“, za kojoj smo Vam do smrti hvaležni.

Josip Tomažič,

e. kr. orožniški vodnik v Pulji.

16

Trgovskega učenca

poštenega obnašanja, zmožnega slovenskega in nemškega jezika sprejme takoj 1-3

Leopold Schwentner v Brežicah (Rann), knjigarska in galanterijska trgovina.

Naj se naročijo po pošti z dopisnico ali s pismom telo in kerv čistilne posladkorjene glasovite

Marijacejske kroglice.

Iz najimenitnejših zelišč izdelane Marijacejske kroglice dokazale so že pri mnogih boleznih tisočkrat čudovitno svojo moč. Vsaki dan dobimo zahvalna pisma od ljudi, kateri so le po Marijacejskih kroglicah ozdraveli, zato bi biti morale v vsakem hramu, ker ostanejo vedno sveže in ker so posladkorjene.

Posebno zdravilo so pri prebavljivosti, zabasanju, žolču, rumenici, pomanjkanju slasti pri jedi, zlezenici, jeternici, hemoroidah, tvorstvu, bolu v hrbtu, mrzlici, zaslineuju, ženskih boleznih in na koži, omotici, zgagi, tvorih, glavobolu, glistah, debelosti. Naredijo dobro krv in tek.

Cena: 1 škatlja s 40 kroglicami stane 40 kr. En svitek s 3 škatljicami, 120 komadičev, le 1 gld. (5 svitkov le 4 gld.) s podukom kako se rabijo.

Svarilo: Te izvrstne Marijacejske kroglice se le z varstveno znamko prav in po pošti dobijo, le pod naslovom:

Löwen-Apotheke in Wien, VIII. Josefstädterstrasse 30.

Tudi se dobiva v tej lekarni in po pošti pri protinu in revmatizmu gotovo delujoči protinski duh, steklenica à 80 kr., kakor tudi za kašelj, pljučne in prsne bolezn glasovit terpotečki sok z apno-železom, steklenica à 1 gld. 10 kr.

Ta imenitna zdravila razpošiljajo se vsaki dan po vsej Avstriji. 8-50

Prosi se za natančen naslov: ime, kraj, zadnjo pošto in deželo.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru je založila in natisnila naslednje knjižice:

Svete pesmi za šolarje.

Eden iztis vezan velja 10 kr.

Zbirka narodnih pesmi.

Eden iztis vezan velja 10 kr.

Angeljska služba božja,

poduk za strežnike ali ministrante.

Eden iztis vezan velja 5 kr.

Kdor 50 iztisov kupi, dobi 20% na-davka. Posamezni iztisi po pošti 2 kr. več.